

er der overhovedet ikke Skygge af Mening i Bestemmelsen. Saa er det tværtimod set fra et religiøst, fra et Samvittighedssynspunkt, en i højeste Grad uretfærdig og vilkaarlig Bestemmelse.

Justitsministeren (Rytter): Jeg maa meget anbefale ikke at stemme for det Ændringsforslag, der her foreligger, saa meget mere, som jeg forstaa Ordføreren for det radikale Parti (Elna Munch) saaledes, at selv om dette Ændringsforslag vedtages, vil man dog ikke stemme for Lovforslaget. Det forekommer mig dog, at naar vi i de to Partier tager Ansvaret for Loven, maa vi ogsaa tage det fulde Ansvar for den. Det ærede Medlem skulde derfor følge Opfordringen fra den socialdemokratiske Ordfører og tage Ændringsforslaget tilbage. Naar man ikke vil have noget Ansvar for selve Loven, synes jeg, det er korrekt at stille sig paa det Standpunkt. Maa jeg overfor det ærede socialdemokratiske Medlem sige, at jeg kan ikke følge ham i hans kraftige Udtalelser om Ægteskabsloven, at den er en Augiasstald. Det forekommer mig ikke, at disse Ord hører hjemme under denne Debat, og det saa meget mindre, som det ærede Medlems Partifæller i Landstinget stemte for Lovforslaget. Jeg ved ikke, om jeg maa raade det ærede Medlem til at tale med sine Partifæller i Landstinget, jeg tror, han kunde lære mange gode Ting af sine ældre, erfarne Meningsfæller der.

Moltesen: Jeg er desværre i det Tilfælde at maatte give det ærede Medlem Hr. Holstein fuldstændig Ret i hans Betragtning og sige, at dette, at sætte Biskoppen ind som en Præsts Samvittighed, er for meget, det kan man ikke; hvis det skulde fastholdes, at en Præst havde Ret til at nægte at foretage en Vielse, maatte det være paa hans eget Ansvar. Nu er ogsaa Luther draget ind i Debatten om dette Ændringsforslag, og jeg skal da sige, hvorledes han vilde stille sig overfor dette Ændringsforslag. Vi har nemlig en Udtalelse i hans Traubüchlein. Han udtaler der det bekendte: „Bryllup og Ægteskab er en verdslig Forretning“, som jeg citerede forleden, og saa siger han for øvrigt: „Hvordan de enkelte Lande vil indrette det, om de vil indrette det paa den ene eller den anden Maade, kommer ikke os, Kirkens Tjenere, ved.“ Han siger derfor: „Fordi Bryllup og Ægteskab er en verdslig Forretning, tilkommer ikke os gejstlige og Kirkens Tjenere deri at ordne eller regere, men lad enhver By og ethvert

Land følge sin Brug og sin Sædvane; men begærer man af os at velsigne dem i Kirken, at bede over dem og endogsaa vie dem, er vi skyldige at gøre samme.“ Altsaa, Luther er i dette Tilfælde enig med de Radikale overfor dette Ændringsforslag.

Elna Munch: Det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen mente, at Ændringsforslaget var overflødig; der er Samvittighedsgrunde, der kan gøre sig gældende for Præsten, saaledes at han maa have Lov til at vrage mellem Borgerne og bestemme, hvem han vil vie, og hvem han ikke vil vie. Jeg vil gerne spørge det ærede Medlem, hvorledes han ser paa den borgerlige Myndighed, som skal vie dem, som Præsten har kaseret. Skal han ikke ogsaa have Lov til efter det ærede Medlems Mening at have en Samvittighed? Jeg vil gerne takke det ærede Medlem Hr. Moltesen for den Tilslutning, som han ved at citere Luther gav vort Ændringsforslag. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han vil stemme derfor. Den højtærede Minister henviste til, at den socialdemokratiske Ordfører skulde have anbefalet os at tage vort Ændringsforslag tilbage. Den højtærede Minister maa der gøre sig skyldig i en Fejltagelse, thi det er jo ikke til at antage, at det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen har meldt sig ind i Socialdemokratiet, og det var ham, der anbefalede os at tage Ændringsforslaget tilbage. Han gjorde det med den Motivering — det er ikke Ordene, men Tankegangen i hans Udtalelse —, at han syntes, at Lovforslaget burde være saa daarligt som muligt, saa vilde det nemlig bedst virke som Agitation for det almindelige borgerlige Ægteskab. Jeg tror egentlig, at det ærede Medlem har Ret; hvis Lovforslaget føres ud i Livet i den Skikkelse, det fik ved anden Behandling, vil der rejse sig saadanne Stridigheder mellem Befolkningen og Præsterne, at der til sidst vil opstaa et saa stærkt Krav fra Befolkningens Side om almindeligt borgerligt Ægteskab, at den høje Rigsdag ikke kan sidde det overhørigt. Men naar det ærede Medlem mente, at man bedst gav Lovforslaget Gift ved stiltiende at beholde det, som det er, synes jeg dog ikke, det er en rigtig Stilling for os i den høje Rigsdag at indtage. Jeg ser saaledes paa det, at det allerede nu i Befolkningen er en stærk Stemning for at indføre det almindelige borgerlige Ægteskab, og jeg tror, at denne Stemning vil være stærk nok til, at Kravet vil gøre sig gældende, selv om det ærede